

Taller 4

NOCIONS BÀSIQUES DE L'E-FAST A URGÈNCIES

1. Justificació:

El maneig inicial del pacient politraumatitzat es un dels grans desafiaments en la pràctica clínica diària en els serveis d'Urgències que requereix la presa de decisions ràpides basades principalment en criteris clínics. Amb aquesta base, ja fa més de 30 anys, en els cursos de ATLS (Advanced Trauma Life Support) es va sistematitzar i ordenar l'atenció del pacient politraumatitzat amb l'objectiu d'identificar el sagnat abdominal ocult. Per aquest motiu es va començar a utilitzar, primer de forma esporàdica i després de forma més reglada, la ecografia als serveis d'Urgència.

La utilització d'aquesta tècnica en els Serveis d'Urgència tant Hospitalaris com Extrahospitalaris ha viscut un creixement exponencial els darrers anys, fins al punt que es va encunyar el terme ECOFAST (acrònim de "the focused abdominal sonography for trauma scan") per tal de definir un procediment d'especial importància en la valoració del pacient politraumatitzat com a medi diagnòstic ràpid, a realitzar simultàniament amb la resta de la exploració secundària. El seu objectiu és detectar la presència de líquid lliure abdominal, pleural o pericàrdic per tal de valorar la necessitat d'alguna tècnica immediata o una possible cirurgia urgent (tradicionalment aquesta exploració s'ha centrat en 4 punts per tal de filiar l'origen del xoc en el pacient traumàtic). Donada la massiva acollida que ha tingut aquesta tècnica tots els àmbits de la urgència, hi ha una creixent demanda en el coneixement i profundització d'aquesta tècnica, així com en l'ampliació de les diferents utilitats ja conegudes com son la valoració de la trombosi venosa profunda, la canalització venosa perifèrica i/o central, la valoració vascular perifèrica, la visualització cardíaca bàsica (vessament pericàrdic, mobilitat global), valoració/quantificació del embassament pleural i pneumotòrax traumàtic, valoració muscular, etc.

Un dels punts fonamentals segueix sent el tenir als professionals correctament entrenats en aquesta tècnica ja que es un examen operador-depenent. Amb tot, és una tècnica que té una demora mitja de entre 2 i 4 minuts, que permet realitzar-se en qualsevol moment de l'avaluació primària o secundària. Per tant, actualment ja hi ha suficient evidència per considerar-se una tècnica essencial per als metges d'urgències. A més, en diferents estudis, ja s'ha demostrat que la tècnica és relativament senzilla i la corba d'aprenentatge es pràcticament inexistent.

2. **Objectiu:**

- Conèixer els conceptes bàsics d'ecografia, la tècnica d'utilització i les seves indicacions fonamentals. Ajudar a la correcta interpretació dels resultats.
- Adquirir els coneixements i les habilitats generals de l'E-FAST davant el pacient politraumatitzat. Aprendre els elements bàsics que sustenten la tècnica del E-FAST.

3. **Objectius específics:**

- Conèixer els conceptes teòrics de la ecografia. Identificar les estructures anatòmiques bàsiques.
- Valoració de les estructures i talls ecogràfics bàsics en l'E-FAST per detectar líquid lliure intraabdominal: espai pleural (hemo-pneumotorax), espai de Morrison, fosa esplènica, estructures centrals vasculars i espai de Douglas.
- Aprofundir en altres indicacions de la E-FAST en l'àmbit d'urgències: TVP, valoració cardíaca, etc.